Lietas arhīva Nr. A42-00728-23/7
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0208.A420261222.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2023.gada 8.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/, Sīrijas Arābu Republikas (turpmāk – Sīrija) pilsonis, (turpmāk – pieteicējs) 2022.gada 31.martā ieceļoja Latvijas Republikā no Baltkrievijas Republikas, nelikumīgi šķērsojot robežu septiņu personu grupā. Šajā pašā dienā pieteicēju aizturēja Lietuvas Republikas robežsardzes dienesta amatpersonas un, pamatojoties uz starpvalstu vienošanos, nodeva Valsts robežsardzes amatpersonām.

[2] 2022.gada 8.aprīlī pieteicējs vērsās Valsts robežsardzē ar iesniegumu par patvēruma piešķiršanu Latvijas Republikā. Pieteicēja iesniegumā, sākotnējās aptaujas anketā un personiskajā intervijā norādīti turpmāk minētie apsvērumi bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai.

[2.1] Pieteicējam Sīrijā ir pienācis laiks uzsākt obligāto militāro dienestu. Viņš baidās, ka obligātā militārā dienesta ietvaros būs spiests ne tikai karot Sīrijā, bet arī pievienoties Krievijas armijai Ukrainā, kā arī atbalstīt Irānas un Irākas kaujiniekus un *Hezbollah* grupējumu. Pieteicējs uzskata, ka varētu tikt piespiests piedalīties cilvēku nolaupīšanas un deportācijas operācijās, kā arī civiliedzīvotāju nogalināšanā.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka obligātā militārā dienesta ietvaros tiks iesaukts karot nevis Sīrijas armijā, bet režīma armijā, kura kopā ar citiem grupējumiem no Libānas, Irākas, Irānas un Krievijas karo pret Sīrijas civiliedzīvotājiem.

[2.3] Pieteicējam ir karadienesta grāmatiņa, kurā atrodas ieraksts par to, ka militārais dienests viņam ir jāuzsāk līdz 2022.gada 15.martam. Ja pieteicējs neuzsāks militāro dienestu, viņu nošaus vai apcietinās un spīdzinās līdz nāvei.

[2.4] Sīrijā palikušie radinieki stāstīja pieteicējam, ka uz viņa mājām Sīrijā bija atnākusi policija un interesējās par pieteicēja atrašanās vietu, norādot, ka pieteicējam ir jāsāk dienēt armijā.

[3] Ar Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2022.gada 29.augusta lēmumu Nr.546/PLN/2022 pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa statusu, bet nolemts piešķirt alternatīvo statusu, izsniegt ceļošanas dokumentu un termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem un apsvērumiem.

[3.1] Pieteicējs no Sīrijas Baltkrievijā ieceļoja vēl 2021.gada 10.novembrī, savukārt Eiropas Savienības (turpmāk – ES) teritorijā pieteicējs ieceļoja 2022.gada 21.martā, pirms tam vairāk nekā četrus mēnešus uzturoties Baltkrievijā un meklējot pārvadātāju, kas viņu nogādātu Eiropā. Līdz pat 2022.gada 8.aprīlim pieteicējs neizrādīja nekādu interesi par starptautisko aizsardzību. Pieteicēja paskaidrojumi liecina par to, ka viņa mērķis bija nonāk kādā Eiropas Savienības dalībvalstī, piemēram, Vācijā. Līdz ar to izceļošanas no Sīrijas motīvi pieteicēja gadījumā ir saistīti ar viņa personīgajām interesēm, nevis ar Patvēruma likumā minētajiem vajāšanas pamatiem.

[3.2] Izskatāmajā gadījumā būtu pamats vērtēt iespējamo pieteicēja vajāšanu saistībā ar piederību pie noteiktas sociālās grupas, kurai pieder personas, kas izvairās no militārā dienesta Sīrijā. Tomēr pieteicējam vēl neesot pienākusi oficiāla pavēste par iesaukumu militārajā dienestā, līdz ar to viņa iesaukšanai militārajā dienestā pagaidām ir tikai varbūtības raksturs. Līdz ar to pieteicējs nav uzskatāms par piederīgu iepriekš pieminētajai sociālajai grupai.

[3.3] Pieteicēja norādītais par to, ka Sīrijas valdības spēki esot pieprasījuši, lai viņš dotos karot Krievijas armijas pusē, tostarp dotos uz Krieviju, ir apšaubāms. Pārvaldei pieejamā izcelsmes valsts informācija neapstiprina pieteicēja apgalvojumus, ka Sīrijas valdība būtu centusies nosūtīt Sīrijas pilsoņus karošanai Ukrainā. Personas no Sīrijas, kuras ir izvēlējušās atbalstīt Krieviju, darīja to brīvprātīgi, nevis piespiedu kārtā. Tāpat izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamā informācija nenorāda, ka Sīrijas armijā dienējošās personas tiktu sūtītas uz Irānu vai Irāku. Turklāt pieteicējs savu izcelsmes valsti atstāja 2021.gada 9.novembrī, savukārt Krievijas uzbrukums Ukrainai notika 2022.gada 24.februārī. Līdz ar to ir apšaubāms pieteicēja norādītais, ka jau pirms izbraukšanas no Sīrijas pieteicējs baidījās, ka varētu tikt nosūtīts karot Krievijas armijas pusē Ukrainas teritorijā.

[3.4] Ņemot vērā to, ka pieteicēja dzīvesvieta Sīrijā bija Alepo, pieteicējs nav uzskatāms par tādu personu, kura potenciāli varētu tikt uzskatīta par opozīciju atbalstošu personu. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs, vai viņa ģimenes locekļi būtu pakļauti papildus apdraudējumam.

[3.5] Izvērtējot pieteicēja lietas apstākļus un izcelsmes valsts informāciju par situāciju Sīrijā, ir pamats uzskatīt, ka pieteicēja dzīvība, atgriežoties Sīrijā, varētu būt apdraudēta tur notiekošā bruņotā konflikta dēļ. Līdz ar to ir konstatējami Patvēruma likuma 41.panta 3.punktā noteiktie kritēriji, un ir pamats pieteicējam piešķirt alternatīvo statusu.

[4] Nepiekrītot pārvaldes lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, apsvērumus nenorādot. Pārvalde paskaidrojumā par pieteikumu lūdza to neatzīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

[5] 2022.gada 26.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikuma papildinājums, kurā norādīti turpmāk minētie argumenti un apsvērumi.

[5.1] Pieteicējs bija spriests atstāt Sīriju, jo saskaņā ar viņa kara grāmatiņā veikto atzīmi pēc 2022.gada 10.marta viņu iesauktu militārajā dienestā, jo viņam ir iesaukšanas vecums, kā arī viņam nebūtu nekādu citu iemeslu izvairīties no šī dienesta.

[5.2] Pašlaik Sīrijas ziemeļos notiek militārs konflikts, kurā ir iesaistīta Sīrijas armija un dažādi grupējumi, kuri saņem Turcijas atbalstu. Ņemot vērā, ka pieteicēja dzīvesvieta ir tieši Sīrijas ziemeļos, varbūtība, ka viņu nosūtīs uz fronti, ir ļoti liela. Tādējādi pieteicēja veselība un dzīvība būs apdraudēta.

[5.3] Neierašanās kara komisariātā Sīrijā ir pielīdzināma atteikumam pildīt militāro dienestu. Pieteicējam draud represijas no Sīrijas valdības puses. Personas, kas izvairās no militārā dienesta Sīrijas armijā, ir uzskatāmas par sociālo grupu. Savukārt personas, kas ir dezertējušas, tiek pakļautas nāves sodam. Pēdējo desmit gadu laikā daudz karavīru tika nogalināti par dezertēšanās mēģinājumiem, tāpat kā par atteikšanos šaut uz civiliedzīvotājiem.

[5.4] Sīrijas normatīvie akti paredz atbildību ikvienai personai, kas mēģina meklēt patvērumu citā valstī, lai izvairītos no soda Sīrijā. Tie, kas ir neveiksmīgi meklējuši patvērumu citās valstīs, pēc viņu atgriešanās Sīrijā tiek saukti pie atbildības.

[5.5] Atbilstoši izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamajām ziņām Sīrijā ir viena no smagākajām humanitārajām krīzēm pasaulē kopš Otrā pasaules kara, šī krīze turpina graujoši un traģiski ietekmēt valsts iedzīvotājus.

[6] Saskaņā ar Patvēruma likuma 49.panta otro daļu (*noteic, ka Administratīvā rajona tiesa izskata administratīvo lietu rakstveida procesā. Lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par lēmumu atteikt bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu, ja šis lēmums pieņemts saīsinātā kārtībā, vai par lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, Administratīvā rajona tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja tā atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai šo lietu izspriestu*) un Covid–19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.panta pirmo daļu (*noteic, ka administratīvo lietu tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Par administratīvās lietas iztiesāšanu rakstveidā tiesa laikus informē lietas dalībniekus, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšana*) tiesa lietu izskatīja rakstveida procesā, jo atzina lietas materiālos esošos pierādījumus par pietiekamiem lietas izskatīšanai rakstveida procesā. Atbilstoši tiesību normā noteiktajam tika nodrošināta procesa dalībnieku procesuālo tiesību ievērošana, un procesa dalībnieki savlaicīgi tika informēti par lietas izskatīšanu, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu, pierādījumu, cita rakstura iesniegumu vai lūgumu iesniegšanai (*lietas 107.–109.lapa*).

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudījusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējs ir trešās valsts – Sīrijas – pilsonis, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir. Tāpat lietā nepastāv strīds par pieteicēja identitāti, kuru apliecina Sīrijas pase (*lietas 66.–70.lapa*). Strīds pastāv par to, vai ir pamats pieteicējam piešķirt bēgļa statusu.

[9] Tālāk tiesa izvērtēs, vai konkrētajā gadījumā varētu tikt konstatēti apstākļi, kas liecinātu par personas iespējamu vajāšanu tādu iemeslu dēļ, kas ir pamats bēgļa statusa piešķiršanai. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs savu patvēruma pieteikumu ir pamatojis ar bailēm no vajāšanas saistībā ar viņa izvairīšanos no militārā dienesta pildīšanas.

Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi. Šī panta noteikumi ir analoģiski Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu (turpmāk – Direktīva) 10.panta 1.punkta a) apakšpunktā norādītajiem kritērijiem.

Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā. Tas noteic, ka par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamat tiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā. Saskaņā ar Patvēruma likuma 38.panta otrās daļas 5.punktu vajāšanas darbība var būt apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietvertu noziegumu vai tādas darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci, kas uzskatāmas par noziegumu, kuram nav politiska rakstura un kurš saskaņā ar Latvijas Republikas likumu atzīstamas par sevišķi smagu noziegumu, vai darbības, kas vērstas pret Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķiem un principiem.

Vienlaicīgi ir ņemams vērā, ka, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. 1951.gada 28.jūlija Konvencijas par bēgļa statusu 1.panta „A" daļā ir norādīts, ka bailēm ir jābūt labi pamatotām. Lai arī bailes ir personas subjektīvas emocijas, bēgļa statusa iegūšanas kontekstā šīm bailēm ir jābūt arī objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, nav jābūt izslēgtām visām saprātīgām šaubām par to, ka vajāšana notiks. Kā pierādīšanas standarts šajās lietās nav izmantojams arī iespējamību pārsvars. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, varbūtībai, ka persona tiks vajāta, nav jābūt lielākai kā varbūtībai, ka vajāšana izraidīšanas gadījumā nenotiks. Bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, ja šādām bailēm ir saprātīgs iemesls, ja pastāv saprātīga iespēja, ka persona tiks vajāta. Patvēruma meklētāja bailes no vajāšanas var tikt uzskatītas par pamatotām, ja, saprātīgi izvērtējot, var noteikt, ka personas uzturēšanās izcelsmes valstī ir kļuvusi nepanesama (*sk. UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, http://www.unhcr.org/refworld/docid/4551c0374.html*).

[10] Eiropas Savienības Tiesa (turpmāk – EST) 2020.gada 19.novembra spriedumā lietā C–238/19 uzsvēra, ka pastāv spēcīgs pieņēmums, ka atteikums veikt militāro dienestu, ja militārā dienesta veikšana liktu pieteicējam izdarīt noziegumus pret mieru, kara noziegumus vai noziegumus pret cilvēci, ir saistīts ar vienu no pieciem iemesliem, kas norādīti Direktīvas 10.pantā. Atteikums veikt militāro dienestu, it īpaši tad, ja tas ir sodāms ar smagu sodu, ļauj pieņemt, ka starp ieinteresēto personu un izcelsmes valsts iestādēm pastāv stipra politisko vai reliģisko vērtību un uzskatu kolīzija. Turklāt, bruņota konflikta apstākļos un nepastāvot likumīgai iespējai izvairīties no militārajiem pienākumiem, ir ļoti iespējams, ka iestādes atteikumu pildīt militāro dienestu interpretē kā politisko opozīciju neatkarīgi no iespējami sarežģītākiem ieinteresētās personas personiskajiem iemesliem (*minētā sprieduma 57.–60.punkti*).

Vienlaicīgi EST šajā pašā spriedumā ir atzinusi, ka Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts, skatīts kopā ar 9. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka nevar uzskatīt, ka saikne starp šīs direktīvas 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu saistībā ar atteikumu veikt militāro dienestu nevar tikt uzskatīta par pierādītu tikai tāpēc, ka šī apsūdzība un sods ir saistīti ar šo atteikumu. Tomēr pastāv spēcīgs pieņēmums, ka atteikums veikt militāro dienestu šīs pašas direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā precizētajos apstākļos ir saistīts ar vienu no pieciem iemesliem, kas atgādināti tās 10. pantā. Ņemot vērā visus lietas apstākļus, kompetentajām valsts iestādēm ir jāpārbauda šīs saiknes ticamība (*turpat. 61.punkts*). Šādos apstākļos kompetentajām valsts iestādēm, ņemot vērā visus apstākļus, par ko ir paziņojis starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, ir jāizvērtē saiknes starp Direktīvas 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un apsūdzībām un sodiem, kas rodas atteikuma veikt militāro dienestu gadījumā, ticamība tās 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētajos apstākļos (*turpat 56.punkts*).

[11] Kā jau minēts, pieteicējs savu patvēruma pieteikumu ir pamatojis ar bailēm no vajāšanas saistībā ar viņa izvairīšanos no militārā dienesta pildīšanas. Pārvalde pārsūdzētajā lēmumā analizēja pieteicēja vajāšanu saistībā ar viņa piederību noteiktai sociālajai grupai – personas, kuras izvairās no militārā dienesta Sīrijā.

Tiesa norāda, ka patvēruma tiesību kontekstā, pirms konstatējot kādas konkrētas sociālas grupas pastāvēšanu, vispirms būtu jākonstatē tās atbilstība noteiktiem kritērijiem. Saskaņā ar Patvēruma likuma 39. panta pirmās daļas 4. punktu noteiktas sociālās grupas dalībniekiem ir kopējas iedzimtas pazīmes vai kopēja izcelsme, ko nevar mainīt, vai viņiem ir kopējas pazīmes vai pārliecība, kas personas identitātei vai apziņai ir tik svarīga, ka personu nevar spiest no tās atteikties, un minētajai grupai attiecīgajā valstī ir īpatna identitāte, kuru apkārtējā sabiedrība uztver kā atšķirīgu.

Tiesa konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā pārvalde nesniedza pamatojumu lēmumā analizētās sociālas grupas – personas, kuras izvairās no militārā dienesta Sīrijā – konstatēšanai. Vienlaikus tiesa konstatē, ka gan atbilstoši ANO Augstā komisāra bēgļu lietās nostājai, gan arī atbilstoši Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras nostājai, personu, kas izvairās no militāra dienesta Sīrijā, iespējamais vajāšanas pamats ir nevis piederība sociālajai grupai, bet patvēruma meklētāja politiska nostāja vai reliģiska pārliecībā (*sk. Country Guidance: Syria 2021, 2.2.2. Draft evaders, pieejams: https://euaa.europa.eu/country–guidance–syria–2021/222–draft–evaders, kā arī High Commissioner for Refugees (UNHCR), International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update VI, 2021.gada marts, HCR/PC/SYR/2021/06, 130.lpp., pieejams: https://www.refworld.org/docid/606427d97.html*).

Iepazīstoties ar publiski pieejamiem ārvalstu tiesu spriedumiem līdzīgās lietās, tiesa konstatē, ka arī Vācijas administratīvo tiesu praksē personas, kas ir pakļautas militārajam dienestam, netiek atzītas par noteiktu sociālo grupu, jo ir nepieciešams konstatēt šo personu kopīgu pārliecību, kas ir būtiska identitātes vai personības daļa, no kuras nevar atteikties. Sīrieši, kas izvairās no militārā dienesta, ir tik atšķirīgi savā motivācijā, kāpēc viņi nevēlas dienēt (nevēlēšanās tikt nogalinātiem, nevēlēšanās nogalināt, bailes par ģimeni, vēlēšanās uzsākt vai pabeigt studijas, uzsākt profesionālo karjeru u.tml.), ka nav iespējams runāt par kopīgu vai vienotu pārliecību vai homogēnu grupu. Šīm personām nav konstatējama skaidri norobežota identitāte, kuru dēļ pārējā sabiedrība šīs personas uztvertu kā atšķirīgas. Tāpat arī paredzētais sods par izvairīšanos no militārā dienesta nepadara šīs personas par atšķirīgām no pārējās sabiedrības (sal. *Rēgensburgas administratīvās tiesas 2021.gada 14.oktobra sprieduma lietā RO 11 K 21.30245 49.–50.punkts, https://openjur.de/u/2362951.html; Saksijas Administratīvās apelācijas tiesas 2022.gada 21.janvāra sprieduma lietā 5 A 1402/18.A 51.–53.punkts, https://www.justiz.sachsen.de/ovgentschweb/documents/18A1402.U01.pdf*).

[12] Ievērojot minēto, tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā ir pamats vērtēt pieteicēja bailu no vajāšanas pamatotību nevis saistībā ar viņa piederību sociālajai grupai, bet gan EST atziņu kontekstā, proti, vai Sīrijas varas iestādes pieteicēja izvairīšanos no militārā dienesta pildīšanas varētu uztvert kā politisko opozīciju un varētu vērsties pret pieteicēju ar vajāšanai pielīdzināmām darbībām. Līdz ar to lietā ir izvērtējams, vai pieteicēja atteikšanās dienēt ir saistīta ar pieteicēja politiskajiem uzskatiem, jo tiesa, izvērtējot patvēruma lietas materiālus, t.sk. pieteikumu tiesai (*lietas 6.lapa*), sākotnējo iesniegumu (*lietas 48.–50.lapa*), aptaujas anketu (*lietas 52.–65.lapa*), personisko interviju (*lietas 36.–39.lapa*) un pārējos dokumentus, secina, ka pieteicējs nav norādījis uz apstākļiem, kas liecinātu par to, ka viņš baidītos no vajāšanas saistībā ar viņa piederību noteiktai rasei, reliģijai vai tautībai. Arī tiesa no lietas materiāliem šādus apstākļus nekonstatē. Tādējādi šos vajāšanas pamatus tiesa neanalizēs.

[13] Patvēruma likuma 32.pants nosaka, ka katra patvēruma meklētāja iesniegumu izskata individuāli, objektīvi un taisnīgi, izmantojot precīzu un aktualizētu informāciju no dažādiem avotiem, piemēram, no Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (turpmāk – EASO) un ANO Augstā komisāra bēgļu lietās, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām, par vispārējo situāciju patvēruma meklētāja izcelsmes valstī un, ja nepieciešams, valstīs, caur kurām tas devies (pirmā daļa). Savukārt uz patvēruma meklētāja pamatotām bailēm no vajāšanas vai uz pamatotu iespējamību, ka viņš var ciest smagu kaitējumu, norāda fakts, ka patvēruma meklētājs jau bijis pakļauts vajāšanai vai smagam kaitējumam, vai tiešiem vajāšanas vai kaitējuma draudiem un ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šāda vajāšana vai smags kaitējums var atkārtoties (piektā daļa).

Šajā kontekstā tiesa vēlas norādīt, ka no lietas apstākļiem neizriet, ka pieteicējs jau būtu piedzīvojis iepriekšēju vajāšanu, būtu ticis apcietināts, nopratināts un jau iepriekš būtu nonācis varas iestāžu redzes lokā, piemēram, cenšoties pieteicēju rekrutēt ar varu. Tiesi pretēji, viņš atbilstoši paša sniegtajam paskaidrojumam ir izceļojis likumīgi un karaklausības grāmatiņā ir atzīme, kas ļauj izceļot (*lietas 97.–104.lapa*). Līdz ar to konkrētajā gadījumā neizpildās Patvēruma likuma 32.panta piektās daļas kritēriji.

[14] ANO Komisariāta bēgļu jautājumos izdotās rokasgrāmatas „Bēgļa statusa noteikšanas procedūra un kritēriji" (turpmāk – Rokasgrāmata) 168.punktā noteikts, ka persona nav bēglis, ja vienīgais dezertēšanas vai izvairīšanās no iesaukuma karadienestā iemesls ir nepatika pret karadienestu vai bailes no karošanas (*https://www.unhcr.org/4d93528a9.pdf%20Handbook%20on%20Procedures%20and%20Criteria%20for%20Determining%20Refugee%20Status%20under%20the%201951%20Convention%20and%20the%201967%20Protocol%2(*

Arī Vācijas tiesu praksē tiek atzīts, ka vispārīgi iesaukšana karadienestā vai militārajā dienestā pati par sevi neveido vajāšanas pamatu patvēruma tiesību izpratnē, turklāt Sīrijas gadījumā militārā dienesta pienākums vienādi skar visus vīriešus kārtas Sīrijas pilsoņus (ar likumā pamatotiem nelieliem izņēmumiem), neskatoties pēc tādām vajāšanas pazīmēm kā rase, reliģija, tautība, piederība pie noteiktas sociālās grupas vai politiskie uzskati (sal. *Rēgensburgas administratīvās tiesas 2021.gada 14.oktobra sprieduma lietā RO 11 K 21.30245 24.punkts, https://openjur.de/u/2362951.html; Saksijas Administratīvās apelācijas tiesas 2022.gada 21.janvāra sprieduma lietā 5 A 1402/18.A 31.punkts, https://www.justiz.sachsen.de/ovgentschweb/documents/18A1402.U01.pdf; Saksijas Anhaltes Administratīvās apelācijas tiesas 2021.gada 1.jūlija sprieduma lietā* 3 L 154/18 *102.punkts* https://openjur.de/u/2346995.html).

Tomēr persona var būt bēglis, ja tā ir ne vien dezertējusi vai izvairījusies no karadienesta, bet šai personai vienlaicīgi ir bijuši arī citi būtiski motīvi, lai atstātu savu valsti vai uzturētos ārpus tās, vai arī, ja tai ir citi, definīcijā minēti iemesli, lai baidītos no vajāšanas. Rokasgrāmatas 170.punktā un 171.punktā skaidrots, ka ir gadījumi, kad nepieciešamība dienēt karadienestā var būt par vienīgo pamatu, lai pieprasītu bēgļa statusu, t.i., ja persona var pierādīt, ka atrašanās karadienestā varētu prasīt viņa līdzdalību militārās akcijās, kas ir pretrunā ar viņa patieso politisko, reliģisko vai morālo pārliecību vai patiesiem sirdsapziņas motīviem. Ne katra pārliecība, lai cik patiesa tā arī nebūtu, būs pietiekams iemesls, lai pieprasītu bēgļa statusu pēc dezertēšanas vai izvairīšanās no iesaukšanas karadienestā. Tas vien, ka persona nav vienisprātis ar savu valdību jautājumā par kādas konkrētas militāras akcijas politisku pamatojumu, nav pietiekami. Tomēr tajos gadījumos, kad militārās akcijas veidu, kurā indivīds nevēlas būt iesaistīts, starptautiskā sabiedrība nosoda kā pretēju humānas rīcības pamatprincipiem, sods par dezertēšanu vai izvairīšanos no iesaukšanas karadienestā, ņemot vērā visas pārējās definīcijas

(*https://www.unhcr.org/4d93528a9.pdf%20Handbook%20on%20Procedures%20and%20Criteria%20for%20Determining%20Refugee%20Status%20under%20the%201951%20Convention%20and%20the%201967%20Protocol%2(*

Arī Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras rokasgrāmatā *Kvalificēšana starptautiskajai aizsardzībai* skaidrots, ka ir divas situācijas, kurās sodu par atteikšanos veikt militāro dienestu varētu uzskatīt par vajāšanas darbību: ja militārais dienests ietver tādu darbību veikšanu, kuras izraisītu izslēgšanas klauzulu piemērošanu un jo īpaši kara noziegumus; ja piespriestais sods būtu diskriminējošs vai nesamērīgs. Pirmajā scenārijā ietvertas situācijas, kurās pieteikuma iesniedzējs kara noziegumu veikšanā būtu piedalījies vienīgi netiešā veidā, piemēram, sniedzot tādu atbalstu, kas būtiski ietekmē šādu noziegumu sagatavošanu vai izdarīšanu. Turklāt tas attiecas ne tikai uz tādām situācijām, kurās ir konstatēts jau izdarīts kara noziegums, bet arī uz situācijām, kad pastāv pietiekama iespējamības pakāpe, lai rastos reāls risks tikt iesaistītam(–ai) šādu noziegumu izdarīšanā. Izvērtējumā būtu arī jāņem vērā tas, vai attiecībā uz atteikšanos veikt militāro dienestu ir bijusi pieejama kāda alternatīva, kuru izmantojot pieteikuma iesniedzējs būtu varējis izvairīties no līdzdalības iespējamos kara noziegumos *(https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO–Practical–Guide–for–international–protection_LV.pdf, 18.lpp.*).

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšanas ietver noziegumu vai tādas darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci, ir uzskatāms par vajāšanu Patvēruma likuma 38.panta izpratnē. Tomēr, lai konstatētu pieteicēja atbilstību bēgļa statusa piešķiršanas kritērijiem, ir nepieciešams noteikt cēloņsakarību starp vajāšanas darbībām un vajāšanas iemesliem, kam ir jābūt saistītiem ar pieteicēja rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem. Konkrētajā gadījumā tiesai ir pamats izvērtēt, vai Sīrijas varas iestādes izvairīšanos no dienesta vērtē kā politisku pārliecību, kas var draudēt ar vajāšanu Patvēruma likuma izpratnē.

[15] Jau kopš 2011.gada Sīrijas armija ir bijusi spiesta pretoties dažādu militāru grupējumu uzbrukumiem. Visaktuālākā informācija liecina, ka šobrīd Sīrijas teritorijā ir aktīvi pieci ārvalstu militārie spēki – tostarp Irāna, Izraēla, Krievija, Turcija un ASV, kā arī Sīrijā turpināja aktīvi darboties vairāki nevalstiskie bruņotie grupējumi un teroristu grupējumi. Sīrijas valdība turpina iesaistīties starptautiskos bruņotos konfliktos, tostarp pret ASV vadīto koalīciju, kas izveidota lai cīnītos pret *Daesh/ISIL* (tā sauktā „Globālā koalīcija", kurā pašlaik ietilpst 85 dalībnieki), kā arī pret Turciju un Izraēlu, kuras abas turpina kontrolēt okupētās Sīrijas teritorijas daļas. Turklāt Sīrija – kopā ar tās sabiedrotajiem Krieviju un Irānas atbalstīto Lībānas grupējumu *Hezbollah* un citiem šīitu grupējumiem – turpina iesaistīties vairākos nestarptautiskos bruņotos konfliktos, tostarp pret bruņotiem grupējumiem, kas iebilst pret Sīrijas valdību, tādiem kā *Hay' at Tahrir al–Sham (HTS)*, *Ahrar al–Sham*, Sīrijas Demokrātiskie spēki (*SDF*), Sīrijas Nacionālā armija (*SNA*), Irākā aktīvo Islāma valsts grupējumu (*ISIL*) un citiem grupējumiem. Iekšējie bruņoti konflikti Sīrijas teritorijā ietver arī nepārtrauktas cīņas starp dažādiem ar Sīrijas valdību nesaistītiem bruņotiem grupējumiem, kā arī Turcijas uzbrukumus kurdu milicijai un ISIL un Izraēlas uzbrukumus *Hezbollah (sk. EUAA. Syria: Security situation, 2022.gada septembris, 17. lpp., pieejams: https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_09_EUAA_COI_Report_Syria_Security_situation.pdf, Syria: Military Service, 2021.gada aprīlis, pieejams: https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_04_EASO_COI_Report_Military_Service.pdf*).

[16] Sīrijas konstitūcija noteic, ka obligātais militārais dienests ir svēts pienākums visiem vīriešiem, kas ir vecāki par 18 gadiem. Saskaņā ar Sīrijā spēkā esošo regulējumu vīriešiem vecumā no 18 līdz 42 gadiem ir pienākums izpildīt militārā dienesta pienākumu. Pēc militārā dienesta izpildes, vīrieši līdz 42 gadu vecumam paliek militārajā rezervē, kas praktiski nozīmē to, ka šīs personas var tikt atkārtoti pakļautas dienēšanas pienākumam. Kaut arī Sīrijā esošais regulējums pieļauj atbrīvojumus no militārā dienesta vai tā izpildes, šie ierobežojumi ir attiecināmi uz samēra šauru Sīrijas pilsoņu grupu: vienīgajiem dēliem ģimenē, personām, kas nespēj veikt militāro dienestu medicīnisko apsvērumu dēļ, un studentiem, kuriem tiek dota iespēja atlikt militārā dienesta izpildi līdz studiju pabeigšanai, tomēr faktiski militārā dienesta izpildes atlikšana netiek piemērota 27 gadu vecumu sasniegušajiem studentiem. Tāpat Sīrijas likumi paredz iespēju tikt atbrīvotam no militārā dienesta izpildes, samaksājot likumā noteikto nodevu *Badal al–Naqdi* 7000 – 10 000 ASV dolāru (aptuveni 6500 – 9200 eiro) apmērā, tomēr šī iespēja ir attiecināma vienīgi uz ārzemēs dzīvojošiem Sīrijas pilsoņiem (*sk. Syria: Targeting of Individuals, 2022.gada septembris, 37.–48.lpp, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_09_EUAA_COI_Report_Syria_Targeting_of_individuals.pdf*).

Saskaņā ar Sīrijas Militāro kriminālkodeksu izvairīšanās no militārā dienesta kara laikā ir noziedzīgs nodarījums, par kuru draud cietumsods uz laiku līdz pieciem gadiem, soda izpilde savukārt neatbrīvo no militārā dienesta izpildes pienākuma. Vienlaicīgi gan ir norādāms, ka Sīrijas valdība jau kopš 2011.gada regulāri pieņem lēmumus par amnestiju dezertieriem un personām, kas izvairās no militārā dienesta, paredzot atbrīvojumu no soda par dezertēšanu un izvairīšanos no dienesta, bet ne no obligātā militārā dienesta (ir pieņemti kopumā vismaz 18 amnestijas akti). Tiek ziņots gan tas, ka praksē joprojām sodi tomēr tiek piemēroti un piemēroti patvaļīgi (*https://www.ecoi.net/en/file/local/2013343/190611–syr–aufschub.pdf*), ka uz amnestijas aktiem nevar paļauties (*sk. Syria: Targeting of Individuals, 2022.gada septembris, 42.–44.lpp, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_09_EUAA_COI_Report_Syria_Targeting_of_individuals.pdf*), kā arī, ka personas, kas izvairās no militārā dienesta, bez nopietnām tālejošām sekām tiek nosūtītas pildīt militāro dienestu (*Danish Immigration Service, Syria: Security Situation in Damascus Province and Issues Regarding Return to Syria, Februar 2019, https://www.ecoi.net/en/document/2003890.html,./../../Downloads/Syrien_FFM_rapport_2019_Final_31012019.pdf*). Tiek ziņots, ka personas, kuras izvairās no militārā dienesta, tiek īslaicīgi aizturētas, pirms tās tiek nosūtītas piedalīties aktīvās cīņās karadarbības zonā. Visiem obligātā dienesta karaviriem potenciāli draud iespēja tikt nosūtītiem uz fronti. Tiek ziņots, ka potenciāli nosūtāmo izvietošana ir atkarīga no armijas nepieciešamības pēc cilvēkresursiem, kā arī iesaucamā individuālās kvalifikācijas, viņa izcelsmes vai viņa kaujas pieredzes (*sk. Syria: Targeting of Individuals, 2022.gada septembris, 42.–44.lpp, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_09_EUAA_COI_Report_Syria_Targeting_of_individuals.pdf*).

Ievērojot minēto, izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamā informācija pēc būtības apstiprina pieteicēja norādīto par to, ka viņam, kā 27 gadus sasniegušam Sīrijas pilsonim, uz kuru neattiecas iepriekš minētie atbrīvojumi, ir pienācis laiks izpildīt militārā dienesta pienākumu. Tiesas ieskatā, apstāklim, ka līdz izceļošanai no Sīrijas pieteicējam nebija pienākusi oficiāla pavēste, nav izšķirošanas nozīmes pieteicēja individuālo apstākļu izvērtēšanā. Vērtējot lietā esošo informāciju kopsakarā ar tiesai pieejamo izcelsmes valsts informāciju, tiesai nav pamata apšaubīt pieteicēja norādīto par to, ka viņš atbilst Sīrijas militārajā dienestā iesaucamo personu atlases kritērijiem, kā arī uz viņu kā uz 27 gadu vecumu sasniegušu vīrieti vairs netiktu attiecināma iespēja atlikt militārā dienesta izpildi sakarā ar studiju turpināšanu.

Tomēr turpmāk norādīto apsvērumu dēļ tiesa nevar piekrist pieteicēja apgalvojumiem par to, ka viņš militārā dienestā izpildes ietvaros tiktu nosūtīts karot uz Ukrainu, Irānu vai Irāku. Tāpat tiesa nevar viennozīmīgi secināt, ka, ņemot vērā esošo Sīrijā notiekošā militārā konflikta dinamiku, pieteicējs militārā dienesta ietvaros būtu spiests piedalīties kara noziegumu pastrādāšanā.

[17] Skaidrojot savu nevēlēšanos pildīt obligāto militāro dienestu, pieteicējs norādīja galvenokārt uz nevēlēšanos karot ārvalstu kara spēka – Krievijas armijas, Irānas un Irākas kaujinieku, kā arī *Hezbollah* – pusē. Pieteicējs norādīja uz bailēm militārā dienesta ietvaros tikt nosūtītām uz citām valstīm, piemēram, Krieviju vai Irānu (*sk. iesniegums par patvēruma piešķiršanu lietas 48.–49., tulkojums lietas 50.lapa*), tāpat personiskās intervijas laikā pieteicējs izteica bažas, ka militārā dienesta ietvaros varētu tikt nosūtīts karot uz Ukrainas teritoriju (*sk.lietas 37.–38.lapa*). Minētās pieteicēja bailes tiesa nevar atzīt par objektīvi pamatotām.

Izvērtējot publiski pieejamos informācijas avotos sniegto informāciju, tiesai ir pamats apšaubīt pieteicēja apgalvojumus par to, ka Sīrijā veicamā militārā dienesta ietvaros pieteicējs būtu spiests doties karot uz Ukrainu, Irānu, Irāku, vai arī atbalstīt grupējumu *Hezbollah* (*t.i. Libānā bāzēto šīitu teroristu grupējumu, sk., piem. https://www.dni.gov/nctc/groups/hizballah.html*). Pārsūdzētajā lēmumā pārvalde padziļināti analizēja ziņojumus saistībā Sīrijas pilsoņu dalību Krievijas izraisītajā militārajā konfliktā Ukrainā. Pārvalde atsaucās uz nevalstiskās cilvēktiesību organizācijas *Syrians for Truth and Justice* ziņojumu, no kura izriet, ka Sīrijā izvietotie Krievijas spēki nogādāja uz Krieviju vismaz 500 sīriešu kaujiniekus (algotņus), lai atbalstītu Krievijas militāro uzbrukumu Ukrainas austrumos. Tiek norādīts, ka Sīrijas kaujiniekiem piedāvātais atalgojums ir aptuveni 900 ASV dolāru (aptuveni 900 eiro) par katru mēnesi, kuru viņi pavada Ukrainā. Citi avoti ziņo, ka brīvprātīgajiem kaujiniekiem no Sīrijas, kuri bija gatavi doties uz Ukrainu, tika piedāvāts līgums ar norādīto kopējo atlīdzību 3000 ASV dolāru (aptuveni 2800 eiro) apmērā, ievainojumu gūšanas gadījumā atlīdzības apmērs tiktu palielināts līdz 7000 ASV dolāru (aptuveni 6500 eiro), vienlaikus līgums paredzēja arī pārtikas devu izsniegšanu brīvprātīgo kaujinieku ģimenēm un 15 000 ASV dolāru (aptuveni 14000 eiro) apdrošināšanas izmaksu kaujinieka bojāejas gadījumā (*sk. Syrian Mercenaries in Ukraine: Delusion or Reality?, pieejams: https://carnegieendowment.org/sada/87382, Russia Transfers Hundreds of Syrian Fighters to Ukraine, Including Syrian Army Soldiers, pieejams: https://stj–sy.org/en/russia–transfers–hundreds–of–syrian–fighters–to–ukraine–including–syrian–army–soldiers/*).

Ievērojot minēto, pārvalde pārsūdzētajā lēmumā pamatoti secināja, ka personas, kuras ir izrādījušas vēlmi sniegt savu atbalstu Krievijas militārai invāzijai Ukrainā, ir darījušas to uz brīvprātīgi noslēgtā līguma pamata, nevis piespiedu kārtā pēc Sīrijas valdības pieprasījuma, kā uz to ir norādījis pieteicējs. Tāpat publiski pieejamā informācija neapstiprina pieteicēja norādīto, ka Sīrijas armijā dienējošās personas tiktu nosūtītas karot vai veikt kāda cita veida darbības Irānas un Irākas teritorijā, kā arī tiktu piespiedu kārtā norīkotas atbalstīt *Hezbollah* (Libānā bāzētā šīitu teroristu grupējumu). Tiesa minētos pārvaldes secinājumus uzskata par pamatotiem, jo tos apstiprina vairāki tiesas apskatīti publiski pieejamie informācijas avoti.

Attiecībā uz pieteicēja izteiktajām bažām tikt nosūtītam karot citu valstu teritorijās tiesa konstatē, ka šie pieteicēja apgalvojumi tika izteikti deklaratīvā formā, nesniedzot konkrētus piemērus un neatsaucoties uz avotiem, kuri šos apgalvojumus pamatotu. Tāpat pārvalde pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīja, ka pieteicējs no Sīrijas izbrauca vēl 2021.gada novembrī, savukārt Krievijas plaša mēroga militārais uzbrukums Ukrainai sākās 2022.gada 24.februārī, līdz ar to pieteicēja gadījumā Sīrijas atstāšana nevarēja būt saistīta ar bailēm tikt nosūtītam karot uz Ukrainas teritoriju.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicēja vispārīgie apgalvojumi par Sīrijas armijā dienējošo karavīru nosūtīšanu uz Ukrainu, Irāku vai Irānu nesaskan ar izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamo informāciju. Līdz ar to tiesa šos pieteicēja apgalvojumus uzskata par deklaratīviem un objektīvi nepamatotiem.

[18] Pieteicējs norādīja arī to, ka nokļūšana armijā nozīmētu tādu noziegumu izdarīšanu kā civiliedzīvotāju nolaupīšana un nogalināšana. Tiesa iepazinās ar aktuālo pieejamo informāciju par Sīrijā notiekošā militārā konflikta dinamiku un konstatē turpmāk norādīto.

Kopš 2022.gada sākuma Sīrijas valdība kontrolēja 63,38% valsts teritorijas, tostarp Sīrijas centrālo un dienvidu daļu, Vidusjūras piekrastes, kā arī Sīrijas austrumos esošās teritorijas. Sīrijas valdība kontrolēja arī Sīrijas nozīmīgākās pilsētas – Damasku, Alepo, Homsu un Hamu. Tomēr izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamā informācija liecina par Sīrijas teritorijā diezgan regulāri notiekošiem militārajiem incidentiem. Par vienu no pēdējā laikā lielākajiem militārajiem incidentiem tiek uzskatīts 2021.gada jūnija notikušais incidents, kura laikā Sīrijas valdības spēki 75 dienas turēja aplenkumā pilsētas Dar'a piepilsētu Dar' al–Balādu. Minētajā militārajā uzbrukumā valdības spēki apdzīvotajās vietās izmantoja raķešu munīciju, tādējādi izraisot civiliedzīvotāju bojāeju un liedzot iedzīvotājiem pieeju pārtikai un veselības aprūpei. Speciālā ANO komisija pēta, vai minētās Sīrijas valdības darbības kvalificējamas kā kara noziegumi (sk. *EUAA. Syria: Security situation, 2022.gada septembris, 41.–42. lpp., pieejams: https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_09_EUAA_COI_Report_Syria_Security_situation.pdf*).

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka drošības situācija Sīrijā joprojām ir sarežģīta un nestabila, valstī joprojām notiek dažādi militārie konflikti. Lai arī tiesai pieejamā informācija neļauj pilnībā izslēgt varbūtību, ka dienot Sīrijas armijā atsevišķi Sīrijas pilsoņi varētu tikt iesaistīti kara noziegumu pastrādāšanā, vienlaikus tiesai nav pamata secināt, ka Sīrijas valdības kontrolētas armijas darbības būtu masveidā vērstas uz noziegumu pret civiliedzīvotājiem pastrādāšanu.

Papildus ir ņemams vērā tas, ka EST jau pieminētajā 2020.gada 19.novembra spriedumā secinājumu, ka Sīrijas armija, tostarp vienības, kuras sastāv no iesauktajiem, atkārtoti un sistemātiski izdara kara noziegumus, izdarīja, balstoties uz 2017.gada aprīļa situāciju, kad tika pieņemts lēmums attiecīgajā patvēruma lietā. Kā norādīts Vācijas tiesu praksē, šobrīd situācija ir mainījusies. Līdz ar režīma stabilizēšanos un iepriekšējo teritoriju atgūšanu, militāro konfliktu skaits ir samazinājies, līdz ar to arī kara noziegumu izdarīšanas iespējamība, jo Sīrijā valdošais režīms ir atguvis lielas teritorijas (sal. *Rēgensburgas administratīvās tiesas 2021.gada 14.oktobra sprieduma lietā RO 11 K 21.30245 57.punkts, https://openjur.de/u/2362951.html; Saksijas Administratīvās apelācijas tiesas 2022.gada 21.janvāra sprieduma lietā 5 A 1402/18.A 43.punkts, https://www.justiz.sachsen.de/ovgentschweb/documents/18A1402.U01.pdf*).

[19] Saskaņā ar *Amnesty International* 2021.gada ziņojumu *YOU'RE GOING TO YOUR DEATH* (*https://www.es.amnesty.org/fileadmin/user_upload/Report__You_re_going_to_your_death__ENG.pdf*) ir dokumentēti 66 gadījumi, kad patvēruma meklētāji, kas atgriezās Sīrijā, saskārās ar smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem. Vienlaicīgi saskaņā ar ANO sniegto informāciju laika posmā starp 2016.gadu un 2021.gada 31.maiju Sīrijā atgriezās vismaz 282 283 tūkstoši cilvēku. Līdz ar to, pat ja personas, kas atgriežas Sīrijā, no režīma puses tiktu uzskatītas par opozicionāriem, tad nevar atzīt, ka persona vērā ņemamas iespējamības līmenī saskarsies ar vajāšanu. Tāpat no lietas materiāliem nevar konstatēt, ka attiecībā uz pieteicēju pastāvētu kādi īpaši, risku paaugstinoši apstākļi, kas viņu izceltu citu personu vidū.

Vācijas tiesu praksē, balstoties lielā mērā uz organizācijas *Schweizerische Flüchtlingshilfe* ziņojumu, tiek atzīts, ka par izvairīšanos no militārā dienesta paredzētās sankcijas netiek piemērotas vienoti un sistemātiski, taču tām personām, kas tiek uzskatītas par opozicionāriem (piemēram, piedalīšanās demonstrācijās, valdībai naidīgu viedokļu paušana, izcelšanās no opozicionāru reģiona, ģimeniskas saites ar opozicionāriem) var draudēt apcietināšana no valsts drošības dienestu puses (*Saksijas Anhaltes Administratīvās apelācijas tiesas 2021.gada 1.jūlija sprieduma lietā 3 L 154/18 82.–105.punkts, https://www.justiz.sachsen.de/ovgentschweb/documents/18A1402.U01.pdf; https://www.ecoi.net/en/file/local/2013343/190611-syr-aufschub.pdf, 6.lapa*). No lietas materiāliem neizriet, ka pieteicēja individuālie apstākļi liecinātu par Sīrijas režīmam atpazīstamas opozīcijas paušanu.

[20] Tālāk tiesa vērtēs, vai pieteicēja atteikšanās veikt militāro dienestu ir saistīta ar viņa politiskajiem uzskatiem.

Pieteicējs personiskajā intervija norādīja, ka nevēlas dienēt Sīrijas armija, jo tā esot režīma armija, kas karo pret Sīrijas iedzīvotājiem. Tiesa uzskata, ka šie pieteicēja apgalvojumi ir ļoti vienkāršots skats uz Sīrijā jau kopš 2011.gada notiekošo militāro konfliktu. Situācijā, kad Sīrijā jau vairāk kā desmit gadus notiek militārais konflikts, kurā ir iesaistīti gan iekšējie, gan arī starptautiskie spēki, kā arī vairāki militārie grupējumi, pieteicēja vispārīgie apgalvojumi par nevēlēšanos atbalstīt Sīrijas valdību nevar tikt uzskatīti par izveidojušos stingru politisko pārliecību. Tiesas ieskatā, Sīrijā notiekošā pilsoņu kara kontekstā, būtu saprātīgi sagaidīt, ka persona, kas neatbalsta Sīrijas valdību, atbalsta kādu no opozīcijas spēkiem, kuri jau vairāk nekā desmit gadus aktīvi cīnās pret Sīrijas valdību. Tomēr pieteicēja gadījumā tiesa nevar konstatēt skaidru politisko nostāju vai arī identificēt politisko spēku, kuru pieteicējs atbalstītu. Pieteicējam personiskajā intervijā bija iespēja izvērsti skaidrot iemeslus, tai skaitā, arī politiskos, kāpēc viņš nevēlas dienēt Sīrijas armijā (*lietas 29.–30.lapa*). Tomēr pieteicējs sniedza vien ļoti vispārīgu informāciju, no kuras izriet, ka pieteicējs neatbalsta Sīrijas valdību, kā arī viņam ir izveidojies negatīvs viedoklis par citām Sīrijas pilsoņu karā tieši vai netieši iesaistītajām valstīm – Krieviju, Irānu, Irāku un Libānu. Pieteicējs neprecizēja, kāpēc viņš neatbalsta Sīrijas valdību, tāpat pieteicējs nenorādīja, kādas politiskās izmaiņās viņš vēlētos redzēt savā valstī. Līdz ar to tiesai izskatāmajā gadījumā nav pamata secināt, ka pieteicējam ir izveidojusies stingra politiska nostāja, kas nav saderīga ar Sīrijas valdības politiku un tieši šīs nostājas dēļ pieteicējs nevar uzsākt militārā dienesta izpildi. Tiesai nav pamata konstatēt, ka pieteicējs atbalstītu kādu no Sīrijā aktīviem opozīcijas spēkiem. Tāpat izskatāmajā gadījumā nav konstatējami tādi pieteicēja individuālie apstākļi, kuru dēļ Sīrijas valdības iestādes viņu uzskatītu par opozīciju atbalstošu personu. Proti, pieteicēja dzīvesvieta Sīrijā bija Alepo, kas jau ilgstoši ir Sīrijas valdības kontrolēta teritorija. Tāpat pieteicējs nenorādīja, ja jau iepriekš būtu saistīts ar kādu no Sīrijas valdībai oponējošiem spēkiem un Sīrijas varas iestādēm šis fakts būtu zināms.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicēja nevēlēšanās dienēt militārajā dienestā un tikt iesaistītam Sīrijā notiekošajā militārajā konfliktā nav saistīta ar viņa politiskajiem uzskatiem, tā drīzāk ir saistīta ar bailēm par personīgo drošību, kas tiesai ir cilvēciski saprotamas, bet nevar būt par pamatu bēgļa statusa piešķiršanai. Arī Vācijas tiesu praksē tiek norādīts, ka nevēlēšanās karot, nogalināt un tikt nogalinātam ir cilvēcīgas un pats par sevi saprotamas lietas, tā uzskata lielākā daļa cilvēku, bet tāpēc šāds viedoklis nav vērtējams kā īpašs pasaules uzskats. Šāds vispārīgs uzskats balstās saprotamā un plaši izplatītā neapmierinātībā ar karu (sal. *Rēgensburgas administratīvās tiesas 2021.gada 14.oktobra sprieduma lietā RO 11 K 21.30245 38.punkts, https://openjur.de/u/2362951.html*).

[21] Apkopojot visu iepriekš minēto, izskatāmajā gadījumā tiesa nevar konstatēt pieteicēja individuālo apstākļu atbilstību Patvēruma likuma 37.pantā noteiktajiem bēgļa statusa piešķiršanas kritērijiem. Tiesa nevar pilnībā izslēgt, ka pieteicējam atgriežoties Sīrijā, viņš nevarētu tikt pakļauts darbībām, kas līdzinātos vajāšanai. Vienlaicīgi no lietas materiāliem nav iespējams konstatēt, ka pieteicējs tiktu pakļauts vajāšanai Patvēruma likuma 37.panta pirmajā daļā minēto kritēriju dēļ: sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem. Līdz ar to pieteicēja pieteikums par bēgļa statusa piešķiršanu nav pamatots un ir noraidāms.

Papildus tiesa vēlas vērst pieteicēja uzmanību, ka pieteicējam saskaņā ar Patvēruma likuma 41.panta trešo punktu, t.i., smagu un individuālu draudu civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā, ir piešķirts alternatīvais statuss, kas ļauj uzturēties Latvijas Republikā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 249.–251.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa statuss Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese D.Ābele